

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 40494

Nom: Processos i contextos educatius

Cicle: Màster Universitari Oficial

Crèdits ECTS: 8

Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	Facultat de Formació del Professorat	1	Anual
2902 - Doble MU Prof. Secundària i Invest. Didàctiques Específiques (matemàtiques)	Facultat de Formació del Professorat	1	

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	Processos i contextos educatius	OBLIGATÒRIA
2902 - Doble MU Prof. Secundària i Invest. Didàctiques Específiques (matemàtiques)	Procesos y contextos educativos	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

PEREZ PEREZ CRUZ

APARISI ROMERO JOAN ANTONI

RESUM

Com disciplina acadèmica, la matèria Processos i Contextos Educatius s'incardina en el mòdul genèric del currículum del Màster Universitari en Professor/a de Educació Secundària, juntament amb les matèries Aprenentatge i Desenvolupament de la Personalitat, i Societat, Família i Educació.

Aquesta matèria constituïx un àmbit formatiu d'especial rellevància per al perfil professional del professorat perquè proporciona a l'estudiant formació imprescindible per a la seva intervenció en el procés educatiu en les etapes que li concerneixen.

S'aborda en ella l'estudi del sistema educatiu espanyol i de la seva evolució i normativa reguladora, així com l'anàlisi de l'organització dels centres en els quals el futur professor/a que es forma ha d'ocupar la seva labor. S'afronta, també, l'estudi de l'educació com concepte complex i del procés educatiu incloent els subprocesos que ho integren, entre els quals els processos de comunicació i interacció són fonamentals. S'estudia, així mateix, la teoria del currículum en els seus elements bàsics, entre els components dels quals cobren especial rellevància els mètodes, els recursos didàctics i els materials curriculars. S'analitza també

la professió docent i el desenvolupament professional del professorat. S'afronten, de la mateixa manera, àmbits d'actuació professional tradicionals, com la tutoria i l'orientació, i altres que han anat cobrant creixent interès i actualitat, com l'atenció a la diversitat, la mediació escolar, la convivència i la prevenció i resolució de conflictes, sense oblidar la referència a l'educació intercultural. També s'inclou un tema rellevant com és l'educació per a la ciutadania i el desenvolupament de les comunitats d'aprenentatge.

Al costat de les altres matèries que configuren el mòdul genèric i el mòdul específic, pretén proporcionar al futur professor/a la formació necessària perquè aquest sigui capaç d'analitzar críticament la realitat educativa que ha d'exercir la seva labor, de resoldre problemes en un entorn complex i canviant i d'intervenir en el context educatiu que li competeix, com professional reflexiu i eficaç.

ot;#2a6a6e\"\">la realitat educativa que ha d'exercir la seva labor, de resoldre problemes en un entorn complex i canviant i d'intervenir en el context educatiu que li competeix, com professional reflexiu i eficaç.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2024 - M.U. Prof.Educa.Secu

Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls que tinguen encomanats.

Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.

Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.

Comunicar-se de manera efectiva tant de manera verbal com no verbal.

Concretar el currículum que es vaja a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva d'aquest; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat de l'alumnat.

Conèixer els procediments de tutoria de l'alumnat, direcció i orientació del seu aprenentatge i suport en el seu procés educatiu.

Conèixer els processos d'interacció i de comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials

necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.

Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.

Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat amb aplicació als centres d'ensenyament.

Conèixer les estratègies i els programes generals d'orientació educativa, acadèmica i professional de l'alumnat.

Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible

Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.

Dominar estratègies i procediments d'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat, així com de l'avaluació dels processos d'ensenyament.

Fer un ús eficaç i integrat de les tecnologies de la informació i de la comunicació.

Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la recerca educativa.

Informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels fills.

Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autòdirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Treballar en equip i amb equips, i desenvolupar actituds de participació i de col·laboració com a membre

actiu de la comunitat educativa.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El sistema educatiu espanyol.

Evolució i configuració històrica de l'Educació Secundària. El marc jurídic. Principis constitucionals. Les lleis orgàniques de la democràcia reguladores del sistema.

2. L'organització dels IES.

L'organització educativa: anàlisi teòrica i pràctic de l'organització dels IES. Desenvolupament organitzatiu dels Centres segons nivells i etapes. Direcció, Gestió de Centres i òrgans col·legiats.

3. El procés educatiu.

L'educació. Concepte i característiques. L'educació com procés. Teoria dels processos educatius. Processos de comunicació i interacció educativa i emocional en actituds i en valors.

4. El currículum en Educació Secundària.

5. La professió docent.

Característiques de la professió docent. Desenvolupament professional del professorat. Condicions socials del treball docent. Models de formació del professorat i estils docents. La situació actual de la professió.

6. Orientació i tutoria.

L'orientació i la tutoria com dimensions de la funció docent. Normativa reguladora. El departament d'orientació. Les funcions del tutor. El pla d'orientació. El pla d'acció tutorial.

7. Atenció a la diversitat.

Marc conceptual: necessitats educatives especials i de suport educatiu. Normativa reguladora. Mesures i programes d'atenció a la diversitat. El pla d'atenció a la diversitat.

8. L'educació per a la ciutadania.

L'educació per a la ciutadania en societats democràtiques: models teòrics, continguts i estratègies d'intervenció educativa. Normativa reguladora. Ciutadania i educació intercultural.

9. Convivència i mediació escolar.

La convivència com marc per a l'aprenentatge. Estratègies per a fomentar la convivència a l'aula i abordar problemes de disciplina. Resolució de conflictes i mediació escolar. Normativa reguladora. El pla de prevenció de la violència i promoció de la convivència (PREVI).

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	64,00
Total hores	64,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	55,00

Estudi i treball autònom	55,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	26,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	136,00

METODOLOGIA DOCENT

En funció de les competències, dels objectius d'aprenentatge i dels continguts s'utilitzaran diversos mètodes: metodologia expositiva, treball cooperatiu, discussió en grup, comentari de text, activitats pràctiques i d'aplicació individuals i grupals, etc. S'utilitzarà una metodologia participativa i dinàmica amb la finalitat de promoure la implicació i la participació de les alumnes i els alumnes en les classes, incloent explicacions del professorat per a clarificar els pressupostos teòrics. S'usarà el debat quan escaigui i es desenvoluparan treballs pràctics, exposicions i projectes de diversa índole relacionats amb la professió docent i amb la temàtica de l'assignatura.

; ">la temàtica de l'assignatura.

AVALUACIÓ

Primera convocatòria

L'avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumnat es realitzarà combinant diferents tipus d'informacions, vinculades a les diferents activitats que els alumnes desenvoluparan en el mòdul. Els procediments d'avaluació seran:

a) Examen, que consistirà en la realització d'una prova oral i/o escrita (50% de la qualificació).

b) Treballs i activitats realitzats per l'estudiant (50% de la qualificació), que poden consistir en:

Activitats individuals

Activitats de grup

Exposicions dels alumnes

Altres activitats

(*). Per a superar la matèria serà necessari aprovar cadascun dels dos components, a) i b).

Segona convocatòria

Els alumnes que hagen assistit a classe i realitzat les corresponents

activitats tindran el mateix sistema d'avaluació establert per a la primera convocatòria. Els alumnes que no hagen realitzat les activitats de classe tindran una prova final escrita, la qual consistirà a realitzar un examen sobre qüestions referides al programa de l'assignatura (continguts teòrics i pràctics explicats pel professorat i lectures i activitats realitzades per l'alumnat en relació amb els temes del programa).

El valor de la prova serà un 60% de la qualificació final.

Criteris generals d'avaluació:

- Assistència a les sessions teórico-pràctiques, seminaris i activitats conjuntes.
- Participació activa, compromís i interès
- Domini de la terminologia específica i precisió conceptual
- Capacitat d'exposició ordenada, sistemàtica i documentada dels continguts de la disciplina
- Elaboració personal, crítica i fonamentada de l'aprenentatge

- Correcció gramatical i sintàctica en l'expressió
- Compliment dels terminis que es fixen durant l'assignatura per al lliurament de treballs

El plagi o l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial podrà ser sancionat d'acord amb l'article 15 del Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València.

La normativa del màster determina el seu caràcter presencial, per la qual cosa és obligatòria l'assistència a les classes i altres activitats lectives que es programen en aquesta matèria. En la qualificació final de les dues convocatòries anuals de l'assignatura es valorarà especialment aquest aspecte.

es convocatòries anuals de l'assignatura es valorarà especialment aquest aspecte.

BIBLIOGRAFIA

- Aparisi, J.A. (2018). El currículum en Educación Secundaria. En Gargallo, B. y Aparisi, J.A. (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Tirant lo Blanch.
- Marín, D; Blasco, R. y Blasco, C.E. (2018). La organización, dirección y participación en los IES. En Gargallo, B. y Aparisi, J.A. (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Tirant lo Blanch.
- Blasco, P. y Perez, A. (2018). Acción tutorial y orientación en Educación Secundaria. En Gargallo, B. y Aparisi, J.A. (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Tirant lo Blanch.
- Blasco, P. y Pérez, A. (2018). Atención a la diversidad en Educación Secundaria. En Gargallo, B. y Aparisi, J.A. (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Tirant lo Blanch.
- Cruz, J.J. (2018): El sistema educativo español. En Gargallo, B. y Aparisi, J.A. (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Tirant lo Blanch.
- Gargallo, B. y Aparisi, J.A. (Coords) (2024). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Tirant lo Blanch.
- Gargallo, B. y Aparisi, J.A. (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Tirant lo Blanch.
- Gargallo, B. (2018). El proceso educativo. En Gargallo, B. y Aparisi, J.A. (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Tirant lo Blanch.
- Jardón, P. (2018). La profesión docente. En Gargallo, B. y Aparisi, J.A. (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Tirant lo Blanch.
- Pérez, C. (2018). Educación para la ciudadanía. En Gargallo, B. y Aparisi, J.A. (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Tirant lo Blanch.
- Pérez-Pérez, C. y Asensi, C. (2021). Cómo crear un clima de aula positivo. Desclée de Brower
- Sánchez, F. J. y García, L. (2018). Convivencia y mediación escolar. En Gargallo, B. y Aparisi, J.A. (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Tirant lo Blanch.
- Rizvi, F. y Lingard, B. (2013). Políticas educativas en un mundo globalizado. Morata